

လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်

လၢအီၣ်ကူး ၂၀၁၈ နံၣ်

တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတပၣ်ဃုာ်ဒီးကမျၢၢ်

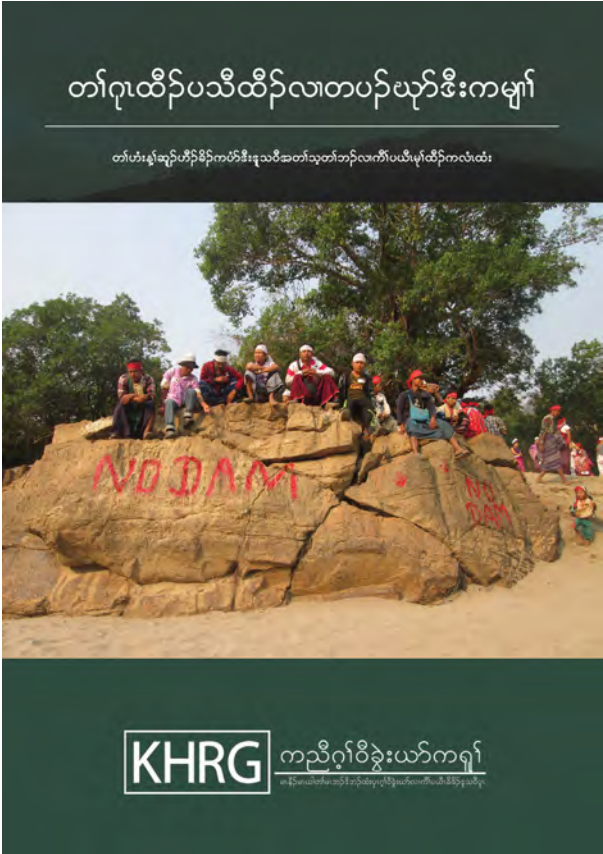
တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးဒူသဝီအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံး

တၢ်ဟံးဆူၣ်န့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်အီၣ်လၢပှၤထူ လံာ်ဖိအိၣ်ဒီးသ့တဖၣ်အါထီၣ်လၢကီၢ် ပယီၤဒီးတဘျီညါအပူၤန့ၣ်လီၤ. တကီၢ်ခါတၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်လၢတၢ်မၤအီၣ်ဖဲထံးလီၢ်ကီၢ်ပူၤအံၤန့ၣ်, ဒူးအိၣ် ထီၣ်ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်လၢခိၣ်ပှၤတတၢ်ဖိတဖၣ်အ ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ထံးလီၢ်ကီၢ်ပူၤလီၢ်ကဝီၤထံးဖိကီၢ်ဖိ (၇၀)မျှးကယၤအတၢ်အိၣ် မူန့ၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိဒီးတဖၣ်အ တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါတၢ်သ့တဖၣ်ပှၤထူ လံာ်ဖိအတၢ်န့ၢ်ပာ်ဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျိၤအကျဲအိၣ်အါ ဒီးတၢ်ပာ်ဆှၢဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သန့တဖၣ်အဂီၢ်စၢ်ဒီး အါန့ၢ်အန့ၣ်တၢ်ပာ်ဆှၢဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် သန့တဖၣ်ဒီးကထၢလီၢ်အသးအါအယီၤ ထံးလီၢ်ကီၢ်ပယီၤပှၤတဖၣ် လီၤဆိဒ်တၢ် ကလုာ်န့ၣ်ဖိဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်သးလၢကဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်အသးသ့တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၁၂ နံၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးပတြီၤ ဒီး ၂၀၁၅ နံၣ် တၢ်ဆဲးလီၤစုမၢ်ကျၢၢ် လၢ ထံးကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤ (NCA-အဲၣ်နံၣ်အံၤ) န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ကျဲလၢတၢ်ကဘျၢလီၤကျိၣ်စုဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် လၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်ဘျီထီၣ်ဒီး တၢ်ထုးထီၣ်ဟီၣ်လၢတၢ်အိၣ်ယၤတဖၣ်အါထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးပှၤန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အံၤအဖိခိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံၣ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်ဘျီလီၢ်တဖၣ် ဟဲအါထီၣ်ခိၣ်ခိၣ်လၢခိၣ်ဒူသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး ကီၢ်ပူၤ, ကီၢ်ချၢခိပနံၣ်လၢအနုာ်လီၤမၤတၢ်ထဲအနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ဘၣ်ဘျးအဂီၢ်တကးဘၣ် မ့ၢ်ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိအတၢ် လိာ်ဘၣ်ဒီးအတၢ်ဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘိတဖၣ်တခါ ကွၢ်ကဟံၣ်ကွံာ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤဒ်တၢ်တဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်န့ၣ်ဟီၣ်လၢပနံၣ်, ထံးတမၢ်လီၤမ့ၢ်အူသဟီၣ်, တၢ်ဘျီထီၣ်ကျဲမ့ၢ်ကျဲဘိဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖိမၤသကိးအီၣ် ဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးပှၤန့ၣ်လီၤ. ထံးကီၢ်ပဒိၣ်ပှၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ် ဒီးခိပနံၣ်ခါၣ်စးတဖၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ဖိမၤသကိးတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်အတၢ်ကဲဘျးကဲဖိၣ်လၢထံးကီၢ်အဂီၢ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ကဟံၣ်ကွံာ် တၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်အုၣ်သးလၢလံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖိတဘျီတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤကွၢ်ဒီး ဘိမုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢလံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဘၣ်ထွဲပှၤထူလံာ်ဖိအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် ဒီးအတၢ်ဘျး ဒီးတၢ်မၤတၢ်န့ၣ်ကျဲအတၢ်ပတီၢ်လၢတၢ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် ဒီးပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တဖၣ်န့ၣ် ပှၤလၢမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဘျးလီၤ ကျိၣ်စုတဖၣ်အံၤ တလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်ဘျးတဖၣ်အံၤဘၣ်အမဲာ်ညါ တဟံးန့ၢ်ပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိတဖၣ်အတၢ်ဘၣ်သးဒီး ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွၢ်အဝဲသ့ၣ် တဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်န့ၣ်လီၤ.ခိပနံၣ်တဖၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤပှၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ် ဆိမိၣ်ဒ်ထဲလၢတၢ်ဟံၣ်ဖိမၤသကိးတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂုၤ



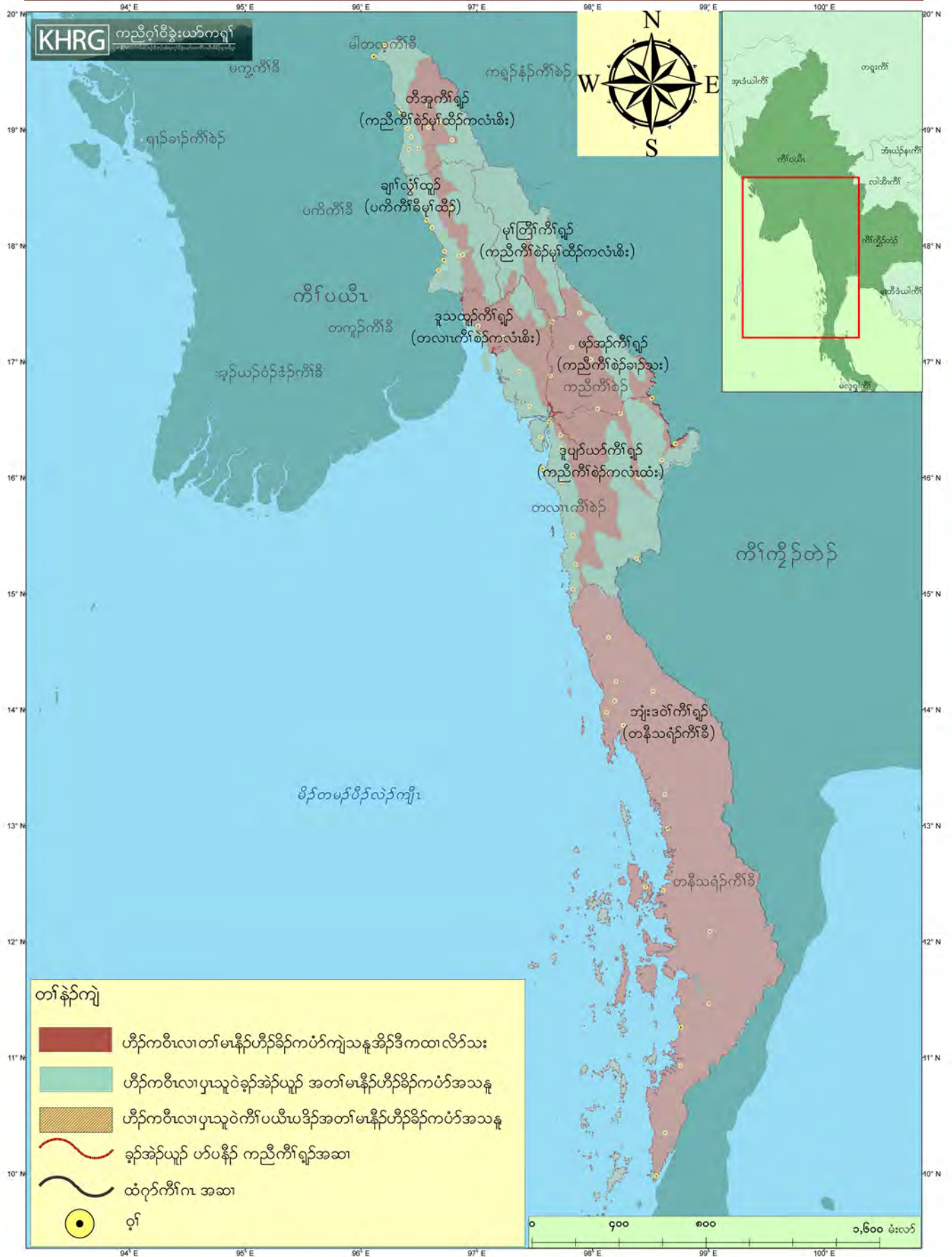
လံာ်ဟံၣ်ဖျါအလၢအပှၤန့ၣ် တၢ်ဂုၤလီၤအီၣ်လၢ အဲကလံးကျိၣ်, ပယီၤကျိၣ် ဒီးပှၤကညီဂွံဝိခွဲးယာ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၣ်ဖျါလၢကျိၣ်သၢမံၤလၢအံၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၣ်သ့ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရၢ်တၢ်ကစီၣ်သန့ဖဲ www.khrgh.org အပူၤသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ် ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကဟဲဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးလီၢ်ကဝီၤပုၤတတၢ်အပုၤဂ့ၢ်ဝီဒီး ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်လၢနီၣ်ယံာ်လၢထၢတဖၣ် န့ၣ် တဟံးလၢအရ့ၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤန့ၣ်သဝီဖိအိၣ်လၢကီၢ်ပၤယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် ဘၣ်ဂဲၤလိာ်ဝဲနးနးကလဲာ်လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ် က့ၤအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢကန့ၢ်ပၤဘၣ်ဝဲ, ဘၣ်ဆၣ် ကျဲၤလၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်တိာ်တြၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိးန့ၣ် စ့ၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအဘၣ်ယးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ် လၢကအိၣ်ကအိၣ်ခိးလၢကီၢ်ပၤယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး ခိဖျါမၤအါထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီဒီးထံၣ်ကီၢ်သဲး အတၢ်တဂၢ်တကျၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကတြီဆၢဒီးသတၢ်ဟံးန့ၢ်ကွံာ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီး ဒီးသတၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအခွဲးအယာ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်က ဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျၢအကျိၤအကျဲၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢတၢ်န့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်လိာ်ဘၣ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤအီၤ အဆိအချ့န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိဖဲလၢယန့ၢ်အါရံၤ ၁၂သီ, ၂၀၁၆နီၣ် ဖဲတီအူကီၢ်ရၢၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ, ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤစံာ်ဖိ ၂၀၀၈၁ လၢအဟဲလၢ ကယ---, ကဂ---ဒီး ကခ--- သဝီ ဖဲ ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဟဲဟံးဖျါထီၣ်အသးလၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤအဟီၣ် ခိၣ်ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်သးတမံဝဲကီၢ်မ့ၢ်မၤအီၤခိပနီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိပနီၣ်အံၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဝဲသဝီဖိအဟီၣ်ခိၣ်လၢကသ့ၣ်ဝဲသ့ၣ်ပဟံာ်ကျိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ, သဝီဖိတဖၣ်ဟဲဟံးဖျါထီၣ်သးဖဲ တီအူဝုၤပုၤ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်လၢကယန့ၢ်က့ၤအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

တၢ်ပၤတၢ်ပြးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျဲသနူလၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံးထံး



တၢ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သး

လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤ, တၢ်သူဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ကျဲသန့အိၣ်ဝဲခံကလုာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တကလုာ်ဘၣ် တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် ဦးအဂၤတကလုာ်န့ၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိကရၢ (ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်) န့ၣ်လီၤ. သန့ခံခါလၢာ်အံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲး တၢ်ယာ်လၢသဝီဖိ (လၢအအိၣ်လၢခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ပဒိၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ)တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးလၢအဖိးသဲးစး, မ့တမ့ၢ် သဝီဖိ (လၢကီၢ်ပယီၤဒီး ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ပဒိၣ်ခံဖုလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အီၤလၢ)တဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၢ်သူဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂န့ၣ် လံာ်လံာ်, ပဒိၣ်ခံဖုအံၤ စးထီၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်ဒီးမၤနီၣ်မၤဃါဝဲဝဲ, ဟ့ၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢတၢ်မၤ မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်အါထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးပူၤအယိ, သဝီဖိတဖၣ်စးထီၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤန့ၢ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်လံာ် အုၣ်သးအါထီၣ်ဝဲ လၢကဒီသဒၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံးအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. န် KHRG တၢ်ယုသ့ၣ်ညါအဖိခိၣ်, ခိဖျိလၢတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အယိ, သဝီဖိတဖၣ် ထံၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးန့ၣ် မ့ၢ်ကျဲတဘီလၢ အဖိးသဲးစးလၢကဒီသဒၢက့ၤအဝဲသ့ၣ် န်သိးတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သုတအိၣ်ထီၣ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

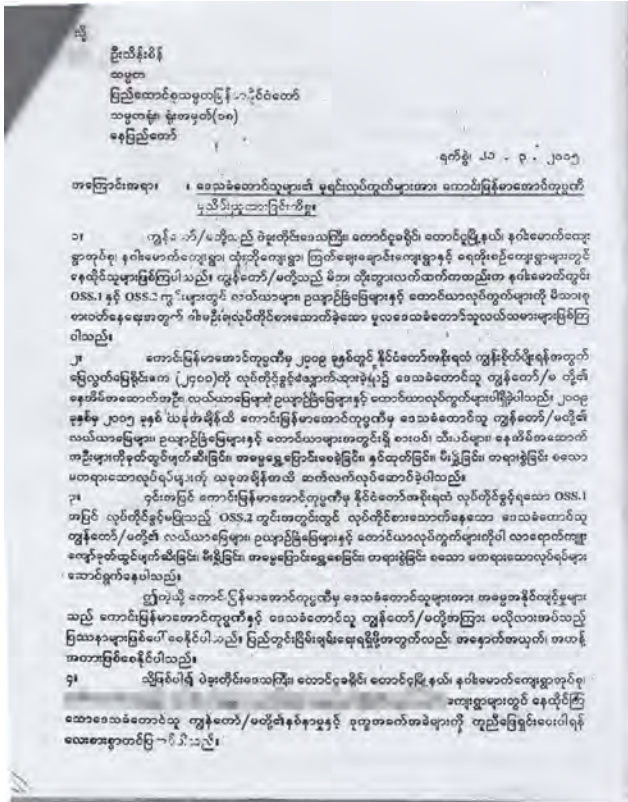
တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်

- န်လုာ်လၢထူသန့အိၣ်ဝဲအသိး သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးတဖၣ်, လီၤဆိဒၣ်တၢ် သဝီဖိအိၣ်ဆိးလၢခိခိၣ်န့ၣ်သဝီ တဖၣ်န့ၣ် တသူဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ, ဝဲသဝီဖိတဖၣ်ကျဲးစးမၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သး န်သိးကဒီသဒၢအဟီၣ် ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ်အခါန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲ ခိဖျိကျဲ သန့လၢတၢ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးအံၤအိၣ်ဝဲခံကလုာ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအယိန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လံာ်အုၣ်သးခံကလုာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိကရၢန့ၣ်လီၤ.
- ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ သဝီဖိတဖၣ်ဟံသ့ၣ်ဟံသးအါထီၣ် ဘၣ်ယးဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးမ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ်နဲလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢသန့ က့ တၢ်ဂံၢ်ဆံးဘါစၢ်အိၣ်ဝဲလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးလၢကျဲနဲလဲၣ်, အကျိၤအကျဲအိၣ်နဲလဲၣ်ဒီး ကဟံးတၢ် ဆၢကတီၢ်ထဲလဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တနၢ်ပၢၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတဖၣ် လၢကဒီသဒၢက့ၤတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အဂီၢ် ဂ့ၢ်ကျဲးစးမၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သး လၢအဖိးမံဒီးသဲးစးတၢ်ဘျၢ အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအမ့ၢ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်, တၢ်ထီၣ်န့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျဲသန့ တအိၣ်ဖျါရဲရဲပျီပျီဘၣ်, တၢ်အိၣ်ကဘျဲးအိၣ်ကဘျဲးဒီးတၢ်အိၣ်ခိၣ်ဖးလၢဆိးတဖၣ်အိၣ်ဝဲလၢလီၢ်ကဝီၤပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ခိဖျိလၢမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲတဖၣ်အါထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအယိ, န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢ သဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ် ခိဖျိအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လီၤမၤကွၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. ခိပနံာ်တဖၣ် ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢကမၤသကိးဘၣ် တၢ်ဒီးပဒိၣ်ဝဲၤကျိၤတဖၣ်ဘူးဘူးတၢ်တၢ်အယိ မၤန့ၢ်တၢ်သူဝဲဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ပျဲလၢအဖိးသဲးစးချသးဒီး တချုးဒီးလၢသဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါလၢ အဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၤဂၤအတၢ်တိာ်ကျဲၤအပူၤလံာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂီၤခံဘၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိလၢမူကီၢ်ဆၢ, ချၢၣ်လွၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၢၣ် ဝဲလါအီၤကူး ၂၀၁၄န့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ် အံၤဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိတဂၤစိၣ်ယာ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးလၢအဒီးန့ၢ်ဝဲလၢခုၣ်အိၣ်ယုၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

လံာ်ပတံထီၣ် (လံာ်တၢ်ကအုကစွၢ) တဖၣ်



KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံာ်ပတံထီၣ်တဘျီအံၤ ဖဲလၢနီၣ်ဝုၣ်ဘၣ် ၂၀၁၅နီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ဟံးဖိထီၣ်အသးကွဲးတီၣ်ထီၣ်လံာ်ပတံထီၣ် (လံာ်တၢ်ကအုကစွၢ) အံၤ ဆူပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ်အအိၣ် လၢအပတၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၣ်ဒီး ယုၣ်ထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲ လၢန့ၣ်သဝီပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ်ကဆိၣ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဟံးဖိထီၣ်လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ကအုကစွၢလၢတၢ် ဆူအီၤဆူကိၤမၤအီၤခိပနံၣ် လၢကပတၢ်ကွဲးအဝဲသ့ၣ် တၢ်တီၣ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် မၤနီၣ်မၤယၢဟီၣ်ခိၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟံးဖိထီၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်, ဒီးန့ၣ်ယုၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဟးဂီၤတဖၣ်အဂီၢ် ဒီးယုၣ်ထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲလၢ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပနီၣ် (စဲးဘိး)လၢတၢ်ဟံးဆီလီၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤပူၤတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဂၤတၢ်ကျဲၤ အဂီၢ်န့ၣ်ယုၣ်ထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲလၢလံာ်တၢ်ကအုကစွၢအပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

ဒ် KHRG တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးအဖီခိၣ်အသိး, စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅နီၣ် တုၤ ၂၀၁၈နီၣ် တၢ်သ့ၣ်ဒၣ်တၢ်ဟံးဖိထီၣ်တၢ်ကအုကစွၢလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တခါလၢသဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်အီၤအါကတၢ် လၢကဟံးဖိထီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်ဘၣ်လးတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူဒီးမၤဟးဂီၤအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် လံာ်လဲၤလၢတၢ်တီၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ်အံၤ အါဒၣ်တက့ၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တဖၣ် တဟံးန့ၣ်ဝဲအရံၤနီၣ်တမံၤဘၣ် ခိဖျိလၢအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးကျဲၤလၢကဘၣ်ဘျီဝဲ တၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤအခါဒိၣ်လၢတၢ်ယုၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ် -

- ဖဲတၢ်ကွဲးလံာ်တၢ်ဟံးဖိထီၣ်တဘျီအံၤအဆၢကတီၢ် KHRG ထံၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကွဲးဆူထီၣ် တၢ်ကအုကစွၢလံာ်ပတံထီၣ်တဘျီအံၤ မုၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တခါလၢအါဒၣ်တက့ၢ်သဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဝဲလၢကဟံးဖိထီၣ်ဘၣ်အတၢ်ဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘီလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်မၤတၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တဖၣ် ဖဲကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးန့ၣ်လီၤ. တဖျါဒီးလၢ ၂၀၁၂ နီၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးပတြီၤဒီးဘၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ကွဲးပတံထီၣ်လံာ်တၢ်ကအုကစွၢတဖၣ်ဆူပုၤလၢမၤတၢ်ဆၢတဲာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်စ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟံးဖိထီၣ်တၢ်ကအုကစွၢအလံာ်တဖၣ် မုၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တခါလၢ ကမျၢၣ်လၢခိခိၣ်န့ၣ်သဝီတဖၣ်မၤဝဲသ့ၣ်မၤဝဲညါန့ၣ်လီၤ. ကျဲၤအံၤဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အီၤလၢကဒိသဒါကွဲးဒၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် ဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဟံးဖိထီၣ် တၢ်ကအုကစွၢအလံာ် လၢတၢ်တီၣ်ထီၣ်အီၤတဖၣ် အါဒၣ်တက့ၢ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်တၢ်စံးဆၢလၢ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ် ခိဖျိလၢခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တအိၣ်ဒီး ကျဲၤလၢကဘၣ်ဘျီဝဲတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယိ လံာ်လဲၤလၢတၢ်တီၣ်ထီၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် ညါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်ကဟံးကွဲးဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တီၣ်ထီၣ်တၢ်ဂၤတဖၣ်အဖီခိၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်တၢ်စံးဆၢဘၣ်အယိ လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိတဖၣ်တထံၣ်ဘၣ်တၢ်အသ့ၣ်လၢအတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တခါလၢကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်လၢအသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ထုးယံာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အယိသဝီဖိတဖၣ် ကသ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တခါလၢကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်အဂၤ လၢကဘၣ်ဘျီဝဲလီၤကွၢ်တၢ်ဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်တသ့ၣ်လၢဘၣ်. မုၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲတၢ်စံးဆၢအယိန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂၤအခါဒိၣ်သ့ၣ်တမံၤလၢအမၤစၢၤဆိၣ်ထွဲဝဲတၢ်ဟံးဖိထီၣ်လံာ်တၢ်ကအုကစွၢတဖၣ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲ, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကမျၢၣ်အတၢ်ရၢကရီ (CBOs) သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤမၤစၢၤကမျၢၣ်တဖၣ်ခိဖျိ တၢ်ကွဲးစၢၤဒီးဟံးဖိထီၣ်စၢၤ တၢ်ကအုကစွၢလံာ်ပတံထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆူ ပုၤလၢအပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ်လၢအမၤတၢ်ဆၢတဲာ်သ့ သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်

“ဖဲပဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် (တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်) ဆူကွၢ်ဘျီၣ်အခါ၊ စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကရၢဒီးပၢၢ်ကီၢ်တဖၣ်တဟံးန့ၣ်အဂီၢ်အဝီဘၣ်၊ စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဒီးပၢၢ်ကီၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်တၢ်ပာ်လၢလီၤ၊ ပဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢပၢၢ်ကီၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်အဖီခိၣ်တသ့ဘၣ်၊ လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ၊ ခိပန့ၣ်လၢအမၤမုၢ်ကျါ၊ ဝဲၤကွၢ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတဖၣ်ဒီးပၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတဖၣ်အဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကဲဘျး ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်လၢသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်တခါ တၢ်ကဲဘျးလၢအဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.”

မထ---, (မုၢ်), ဒဝဲပိာ်မုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ၊ ဒဝဲ, ဘျးဒဝဲကီၢ်ရှၢ/တနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိ
(တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ လၢယန့ၣ်အါရံၤ ၂၀၁၈ နံၣ်)

တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်

- သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢ၊ လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဒီးအခိပညီၣ်လီၤတၢ်ဘၣ်ဒီး အိၣ်ဒၣ်ကနုကယီၤန့ၣ်လီၤ၊ လၢတၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်ဒီး လူၤပိာ်ထွဲတၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ် လၢလီၤကဝီၤပတီၢ်န့ၣ် အကျါအကျဲတအိၣ်သံဃာ်တပယုာ် ဃီဘၣ်န့ၣ်လီၤ၊ သဝီဖိတဖၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယီၤ၊ တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကန့ၣ်ပၢ ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢပုၤတဝၢပတီၢ်တခါ၊ လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ဃး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတဲာ်တၢ်အကျါအကျဲတဖၣ်န့ၣ် တအိၣ်ဘၣ်၊ ဒ်န့ၣ်အ သီး လၢကဟ်ဖျါတြီဆၢထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်မၤဟးဂီၤအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ၊ အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လီၤမၤဒီးတၢ်မၤဟးဂီၤခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢ ခိဖျါတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတၢ်မၤတဖၣ် လၢကျဲၤလဲၣ်န့ၣ် တသ့ၣ်ညါဝဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်.
- ကျိၣ်စ့တၢ်ဂံၢ်ဆံးဘါစၢ် မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဒိၣ်အမုၢ်တခါလၢ သဝီဖိတဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဘျီၣ်တၢ်မုၢ်တၢ်ရၢဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, တၢ်မၤဟးဂီၤ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတဖၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ကီၢ် တၢ်ခဲလၢသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်ဒီး တၢ်မၤဒီးလဲသးလၢတနံၤဘၣ် တနံၤတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူအဂီၢ်အယီၤ, လၢကဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ဘျးတၢ်လဲလၢပီၤရီၤဒီး လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤဆူစံၣ်ညီၣ်ပီတုၤအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျးသန့ၣ် မ့ၢ်သန့တခါလၢဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်ပၢၢ်ဝဲလၢ တၢ်ဆူၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တုၤသီးထဲသီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တခါ မ့ၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဒိၣ်သဒးခိပန့ၣ်, ပဒိၣ်ပပုၤခိၣ်န့ၣ်ဒီး ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအဝဲသ့ၣ်လၢခိပန့ၣ် ခိဖျါတၢ်ဟဲဖိၣ်န့ၣ်ဒီး ဆူၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆူကွၢ်ဘျီၣ်မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဆိးဖံးအိၣ် မၤအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢ မိၢ်ပာ်ဖဲဟ့ၣ်တုၤအီၤတဖၣ်အပူၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤ ခိပန့ၣ်တဖၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲလၢ ကမၤနီၢ်တဂၤ တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢတၢ်လဲၤခိဖျါတဖၣ်အံၤအဖီခိၣ် သဝီဖိတဖၣ်တအိၣ်ဒီးမၤဘျးစဲအသးဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျးတဖၣ်ဘၣ်. ခိဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်တဒိၣ်သဒးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါ မ့ၢ်တၢ်လၢကစံၣ် ညီၣ်အဝဲသ့ၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် ခိဖျါတၢ်မၤမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၤတဖၣ် တအိၣ်ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကယုကျဲဒီးန့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတၢ်တီတၢ်တြၢ်အဂီၢ်ဘၣ်. ညီၣ်န့ၣ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤအမုၢ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်, သုးဒီးပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤအဂၤတဖၣ်, အိၣ်လၢခိပန့ၣ်တဖၣ်အလီၤခံအယီၤ သဝီဖိတဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂၢၤလၢအဖျါလၢတၢ်ဖိခိၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤဖဲ လၢအိၣ်ကထိဘၣ် ၁၉သီ၊ ၂၀၁၅န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၢၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိထံၣ်လိာ် အိၣ်သကိး ဒီး စီၤမ---ဒီးစီၤဂဇ---န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိခိၣ်အံၤမ့ၢ်ပုၤ လၢအပၣ် ယုၣ်လၢတၢ်မူးတၢ်ရၢဘၣ်ထွဲဒီး ခိပနံၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် ဖဲထီတတူၣ် ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. နံသဝီဖိတဖၣ်တဲဖျါဝဲအသိး, လၢဟံၣ်တ န့ၣ်အပူၤန့ၣ်, ပုၤဒီးမၤဝဲခံၣ်လၢက ဘၣ်တၢ်လိာ်ကွီၢ်အီၤလၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ အလီၤဆီလိာ်သးသၢခါအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢသဝီဖိတဖၣ်ဟဲထီၣ်တၢ်မူးတၢ်ရၢ လၢကွီၢ်ဘျီအခါ, ပုၤလၢမၤတၢ်လၢကွီၢ်ဘျီတဖၣ်အံၤ အိၣ်ယူၤလၢခိပနံၣ်အိၣ် တပၤလီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ထံၣ်ဘၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသမူတၢ်ကိတၢ်ခဲ ခိဖျါလၢ ဘၣ်ဟဲဆူကွီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤယက--- လၢအမၤတၢ်လၢ ခုၣ်အံၤယုၣ်တၢ်ဘျီရဲ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိတၢ်ကသံကွၢ်ဝဲလၢမ့ၢ် KHRG မၤစၢၤတၢ်ဂ့ၢ်အံၤကသုလၢ ကျဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂၢၤ- KHRG)

တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးတၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်ယး တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျူ (FPIC)

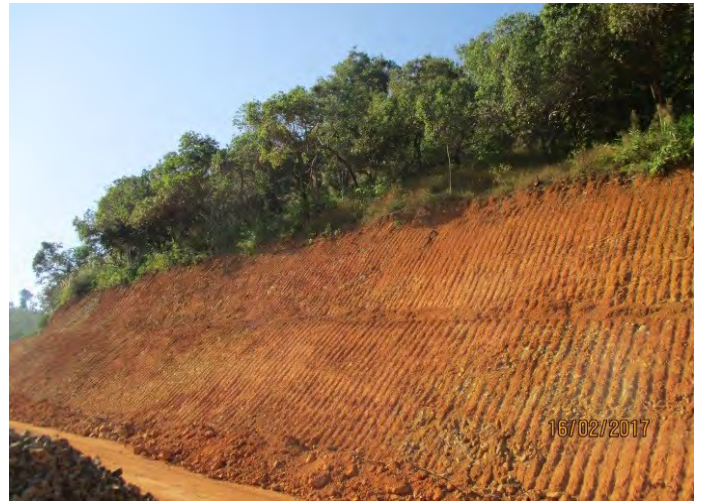
နီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပုၤလၢအမ့ၢ် “တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျူ” (FPIC) အသိးနီၣ်တၢ်ပၤခိပနံၣ်တဖၣ်တြးတၢ် ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးသဝီဖိတဖၣ် နံသိးကမၤန့ၣ်တၢ်သးလီၤပလိာ် တချုးဒီးလၢတၢ်မၤဖျါထီၣ်တၢ်ဂၢၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ်အခါ ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ပုၤန့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမိၤဒီး ခိပနံၣ်တဖၣ် မၤတၢ်အံၤသ့ခိဖျါ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်ပိၣ်သကိး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး ဒုးသ့ၣ်ညါဆိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ယးတၢ်ဂၢၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအဂ့ၢ်အကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီမိၢ်ပုၤအံၤ တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤလၢဘီမုၢ်စၢၤဖျိၣ်ကရၢ အလံာ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤထူလံၤဖိတဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် (UNDRIP) ဒီးတၢ်သိၣ် တၢ်သီမိၢ်ပုၤအံၤဘၣ်တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးလၢထံကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤ (NCA) ပုၤလၢကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီး ခုၣ်အံၤယုၣ် ပဒိၣ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အကါဒိၣ်လၢတၢ်ယုၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်

- စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၂န့ၣ်လံၤလံၤန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်အီၤဆူ KHRG အအိၣ်တဖၣ်အါတက့ၢ် ဘၣ်ထွဲ မုၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဂၢၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပုၤ လီၤဆီဒုၣ်တၢ်နီၣ်တၢ်ပၤခိပနံၣ်ဒီး ပဒိၣ်ပုၤန့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ် မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ် တဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ သဝီဖိဒီးန့ၣ်သဝီခါစးတဖၣ် န့ၣ်လီၤပၣ်ယုၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်ကွဲမုၢ်သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်, မုၢ်တၢ်အိၣ်သးလၢသဝီဖိတဖၣ်တချုးအဆၢကတီၢ်ဒီး တၢ်မၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်လီၤစ့ၢ်ကိးယုၤထာဝလၢသဝီဖိလဲၤတသ့တညီဘၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတဖၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တသ့တဘၣ်အယီ အဝဲသ့ၣ်ယုၣ်ကျဲၤဆဲးကျိးဒီးပုၤ လၢအမၤတၢ်ဆၢတံာ်သ့တ ဖၣ် လၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်ယးဒီး မုၢ်ကျဲၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၢၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢသဝီဖိတဖၣ် လဲၤထီၣ်ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တသ့တဘၣ်အယီ ကဲထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢသဝီဖိတဖၣ်ကတဲကျဲၤယူၤသကိးတၢ်ဘၣ်ယး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံၤလၢကဟဲကဲထီၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- KHRG ထံၣ်ဝဲလၢ ဖဲသဝီဖိတဖၣ်ကျဲးစးလၢကထံၣ်လိာ်ကျဲၤယူၤသကိးတၢ် နံသိးကန့ၣ်ဘၣ်က့ၤဟီၣ်ခိၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်အီၤတဖၣ် ဆၢကတီၢ်, ခိပနံၣ်ခါစးဒီးပဒိၣ်ပုၤန့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမိၤတဖၣ် နံအမၤညီန့ၣ်ဝဲအသိး ဟးဆုးဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်ကျဲၤယူၤသကိးတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အယီ တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢသဝီဖိတဖၣ်ကထံၣ်လိာ်ဘၣ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“လာယဂီၢ်န့ၣ်, တၢ်တိာ်ကျဲၤတခါလၢ တၢ်မၤအိၤလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးသဝီဖိဘၣ်န့ၣ် ယတဟ်ပနီၣ်အိၤလၢတၢ်တိာ်ကျဲၤအိၣ်ဒီးအသူးသုာ်လၢကပိၤဘၣ်... ကျဲၤအဂ့ၢ်ကတၢၢ်လၢခိပနီၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအမၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်အဂၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်မၤတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤန့ၣ် အဝဲသုာ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးသဝီဖိလၢအိၣ်ဒီးအဘျူးအဖျိာ်လီၤ.”

စိမ---(ခွါ), KHRG ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိလၢ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကိာ်ဆၣ်, တိအူကိာ်ရၢၣ်/ကညီကိာ်ဖဲၣ်ကလံၤစိး (တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ လၢဒၤစ့ဘၢၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်)



တၢ်ဂီၤတဘျဲၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးအိၤဖဲ လၢဖျၢၤတြူၤအါရံၤ ၉ သီ, ၂၀၁၇နံၣ် လၢတနီၣ်သရံၣ်ဝုာ်ဘျီၣ်ဒိၣ်ပုၤ, တနီၣ်သရံၣ်ဝုာ်, လၢၢ်မုာ်လၢကိာ်ဆၣ်, ဘျိုးဒဲၢ်ကိာ်ရၢၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟ်ဖျါ ထီၣ်ဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်အိၣ်ဖျိာ် လၢဘၣ်တၢ်မၤအိၤလၢ GMS လီမုာ်အူခိပနီၣ် (GMS Power Company), ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကတုာ်ထီၣ်လိာ်သဟီၣ်ထံတမၢၣ် ဖဲတနီၣ်သရံၣ်ကျိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်ဖျိာ်အပူၤ, သဝီဖိတဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသုာ်အသးတလီၤ ပလိာ်လၢတၢ်ကမၤတၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤဘၣ်. အဝဲသုာ်ထီၣ်ဒါဝဲဒီး စိာ်ဃုာ်တၢ်ကိးသ တြိအပနီၣ်လၢအစံးဝဲ “မၤဟးဂီၤတနီၣ်သရံၣ်ထံကျိတဂ့ၤ” ဒီး “ပတ သးလိထံတမၢၣ်ဘၣ်” န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- သဝီဖိ)

တၢ်ဂီၤတဘျဲၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးအိၤလၢ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢအမၤတၢ်ထံၣ် လိာ်သံကွၢ်ဒီးလိာ်ကဝီၤသဝီဖိတဂၤလၢ အမ့ၢ် စိၤခက---, ဖဲ ခက---သဝီ, တနီၣ်သရံၣ်ကိာ်ဆၣ်, ဘျိုးဒဲၢ်ကိာ်ရၢၣ် ဖဲလၢဖျၢၤတြူၤအါရံၤ ၁၇သီ, ၂၀၁၇နံၣ် ပုၤန့ၣ်လီၤ. စိၤကစ--- ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူ KHRG အအိၣ် ဘၣ်ယးပယီၤပဒိၣ် အတၢ်တုာ်ထီၣ်ကျဲၤဒီးမၤဟးဂီၤကွၢ်အဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်သုာ်အိၣ်ဖျိာ်ဖျိာ် လိာ်ကျဲၤတဖၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)



တၢ်ဂီၤတဘျဲၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးအိၤ ဖဲလၢဖျၢၤတြူၤအါရံၤ ၁၇သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်, ဖဲ ခက---သဝီ, တနီၣ်သရံၣ်ကိာ်ဆၣ်, ဘျိုးဒဲၢ်ကိာ်ရၢၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ သဝီဖိစိၤကစ--- အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စိၤကစ---အံၤ အဟီၣ်ခိၣ်လိာ်ဟးဂီၤ ကွၢ်ခိၣ်ဖျိပုၤတုာ်ကျဲၤတဖၣ် ဂၢ်လီၤဟီၣ်ခိၣ်ဒီးလၢၢ်တဖၣ်လၢအကျိးပုၤ ဖဲတၢ်တုာ်ထီၣ်ကျဲၤမုာ်အခါအဃိ မၤဟးဂီၤကွၢ်သံၣ်ဟီၣ်ထူၣ် (တခိးလိာ်ထူၣ်) (၃၀၀) ထူၣ်ဒီးရီဘၢၣ် (၅၀၀) ထူၣ်ဖဲစိၤ ကစ--- အဟီၣ်ခိၣ်လိာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိာ် လၢကျိးကစၢ်တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိးသးသမုာ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး

“စ့လၢအဝဲသုာ်ဟ့ၣ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ပကွၢ်ထွဲလီၤပသးသုာ်ခဲလိာ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသုာ်မုာ်ဒီးန့ၣ်စ့လၢကစၢ်ဝဲအံၤန့ၣ်အဝဲသုာ်ကွၢ်ထွဲလီၤအသးလၢအနီၣ် (၁၀၀) အတိာ်ပုၤသ့န့ၣ်လီၤ... တၢ်လာယအိၣ်ဒီးတဲအခိပညီန့ၣ် စ့လၢအဝဲသုာ်ဟ့ၣ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ်လၢပဂီၢ်တမ့ၢ်တၢ်နီၣ်မံၤဘၣ်. စ့အိၣ်လိးလၢအဝဲသုာ်ဟ့ၣ် ပုၤတဖၣ်န့ၣ်ပကွၢ်ထွဲလီၤပတၢ်အိၣ်မုာ်တသ့ဘၣ်. အဝဲသုာ်မုာ်ဟ့ၣ်ယၤစ့ (၁,၀၀၀,၀၀၀) ကွးဒုာ်လဲာ်ယလဲလိာ်ဒီးကစၢ်တဖျၢၣ်အံၤတကဲဘၣ်. စ့ (၁,၀၀၀,၀၀၀) ကွးန့ၣ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်ပတၢ်အိၣ်မုာ်လၢအနီၣ် (၁၀၀) အဂီၢ်တသ့ဘၣ်. ပုၤအါဂၤတူၢ်လိာ်ဝဲသုာ်ဒါဒုာ်တသ့ညါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယတအိၣ်ဒီးဆါကစၢ် တဖျၢၣ်အံၤဘၣ်.”

အူခမ--- (ခွါ, ၅၈ နံၣ်), ပန့ၢ်ကျိကရူာ်, သထူၣ်ကိာ်ဆၣ်, နူသထူၣ်ကိာ်ရၢၣ်/တလၢၤကိာ်ဖဲၣ်ကလံၤစိး (တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ လၢမုၤ ၂၀၁၅ နံၣ်)

သဝီဖိတဖၣ် သူတၢ်ကျဲၤအါဘိ ဆိၣ်သနံးခိပနံၣ်ဒီးပဒိၣ်ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ် ဒ်သီးကဘျါၣ်န့ၣ်က့ၤ တၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ် KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအတၢ်လဲၤခိဖျိဒိတကတီၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကဟံးဒီး တၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးဟးဂီၤလီၤမၤ ခိဖျိတၢ်မၤမုၢ်ကျိၤ ဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ် သဝီဖိကဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိးအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်ဝဲစ့ၤဒ်မးန့ၣ်လီၤ. KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး ခိပနံၣ်တဖၣ်လဲၤဆူသဝီဖိတဖၣ်အအိၣ် ဒ်သီးကဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤအသးဒ်အံၤတဖၣ် တညီန့ၣ်မၤအသး လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤအကါဒိၣ်လၢတၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်

- စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅ နံၣ်လံၤလံၤ, တၢ်ဂၤတၢ်ကျိၤလၢ သဝီဖိဖဲကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဆူ KHRG အအိၣ်န့ၣ် အါတက့ၢ်မုၢ်တၢ်ဂၤလၢဘၣ်ဃးဒီး အဝဲသ့ၣ်တဒီးန့ၣ်စ့အိၣ်လိးလၢတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤမၤဟးဂီၤကွၢ် ခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.
- နီၢ်တကၤပၤခိပနံၣ်တဖၣ်ဒီး ပဒိၣ်ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ်, လၢတၢ်မၤလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်တုၤမုၢ်တၢ်တၢ်ကျဲၤအဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဟ့ၣ် သဝီဖိစ့အိၣ်လိးအဂီၢ်တၢ်မုၢ်လၢၣ်စ့ၢ်ဒ်မးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မုၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိးလၢဟီၣ်ခိၣ်ကဟံးဟးဂီၤကွၢ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်ဝဲလၢစ့အိၣ်လိးအံၤ တလၢတပုၤဘၣ်. မုၢ်လၢသဝီဖိ တဖၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ စ့အိၣ်လိးလၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤတဖၣ်အလုၤအပူၤန့ၣ် တကၢၤကိၣ်ဒီးအမိၢ်ပၢ်ဖဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်ဘၣ် ဒီးစ့အိၣ်လိး တဖၣ်အံၤ တကဲဘျူးလၢကတီၢ်ယံၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူအဂီၢ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ်ကျဲးစးဂုၤဟံးန့ၣ်က့ၤအဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢ အဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်ဒ်န့ၣ်အါန့ၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်တုၤလိၣ်စ့အိၣ်လိးလၢခိပနံၣ်ကဟ့ၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲခိပနံၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်သဝီဖိစ့အိၣ်လိးန့ၣ်, အါစုအါဘျီမၤဆူၣ်သဝီဖိလၢကတုၤလိၣ်စ့အိၣ်လိးအံၤ ဒ်ခိပနံၣ်တဖၣ်အတၢ်ဆၢတံၣ်ဟ်ပနီၣ် အလုၤအပူၤအဖီခိၣ်အသီးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အဒိအတံၣ်အိၣ်အါမးလၢ တၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အဖီခိၣ် သဝီဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါအကျိၤအကျဲ လၢ ကဘၣ်ဃုထီၣ်စ့အိၣ်လိးလၢကျဲၤလဲၣ် ဒီးစ့အိၣ်လိးအံၤ မုၢ်အိၣ်ခါတအိၣ်ခါန့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲစ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါတက့ၢ်သဝီဖိတဖၣ် ကဃုထီၣ်စ့အိၣ်လိးလၢဖိးသဲးစးအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါတၢ်ဃုထီၣ်စ့အိၣ်လိးအကျိၤအကျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂၤအနီၢ်နီၢ်တခီ, ခိပနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲဒ်သီးသဝီဖိတဖၣ်ကန့ၣ်အီၤ လၢအဝဲသ့ၣ်ကန့ၣ်ဘၣ်စ့အိၣ်လိးလၢအဟီၣ်ခိၣ်ကဟံးလီၤမၤ ကွၢ် မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤကွၢ်လၢတၢ်မၤမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခိပနံၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ် စ့အိၣ်လိးလၢလၢပုၤပုၤဘၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိးလၢဟီၣ်ခိၣ်ကဟံးလၢအလီၤမၤကွၢ် မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၤကွၢ်လၢမုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် အဆၢကတီၢ် အကျိၤအကျဲတအိၣ်ဖျါရဲၣ်ပျီၤပျီၤဘၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်ညီၣ်န့ၣ် တၢ်မၤအီၤသတူၢ်ကလၢအယီၤ တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တတိတတြၢ်ဒီး တၢ်တတုၤသီးထဲသီးလၢန့ၣ်သဝီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ညီၣ်န့ၣ်သဝီဖိတဖၣ် တနၢ်ပၢ်ဝဲလၢ ဘၣ်မနုၤအယီၤဟံၣ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၣ်စ့အိၣ်လိးလၢအလုၤအပူၤတဒ်သီးလိၣ်အသးဘၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဖါဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး ဒီးတၢ်ခိၣ်ထံၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်

ဖဲတၢ်ကွဲးလံာ်တၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤဒိတကတီၢ်အပူၤန့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ တၢ်ထုကဖၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအမူးတဖၣ်ဒီး ဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ်သးလၢကဒိသဒါက့ၤအဟီၣ်ခိၣ် ဒ်သီးတၢ်သုတဟံးန့ၣ်ဆူၣ်အတၢ်တဂ့ၤ, ဒီး တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်သုတဘၣ်ဒီးဟးဂီၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်မုၢ်ဆိကမိၣ်ထံၣ်စိလၢ အဟီၣ်ခိၣ်ကဟံးအံၤအိၣ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်ယီၣ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးဆူၣ်ကွၢ်အဟီၣ်ခိၣ်အခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဂၤယၢ်က့ၤအဟီၣ်ခိၣ်, ထီထီၣ်ဟ်လီၤတၢ်ဖဲပနီၣ်, သူၣ်ထီၣ်တၢ်သူၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တဖၣ်ဒီး မၤတံာ်တြီယာ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ကသူၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကတြီဆၢဒိသဒါအဟီၣ်ခိၣ်ကဟံး လၢပုၤမၤတၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် သုတဟံးန့ၣ်ဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ် နဝဲဒ်လၢတၢ်ကိတၢ်ခဲအိၣ်ဝဲဒ်အါမးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤအကါဒိၣ်လၢတၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်

- ဖဲတၢ်ကွဲးလံာ်တၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤ ဒိတကတီၢ်အပူၤန့ၣ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် အတၢ်သးန့ၣ်အါထီၣ်

လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤကရၢကရိထီၣ်သး ဒီးန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ထီၣ်ဒါဟ်ဖျါထီၣ်သးအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ.

- သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် ညီန့ၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိအဲၣ်သ့ၣ် တၢ်လုာ်အိၣ်နီၤခိၣ်သးအမူလၢယုာ်ကၢဒီး ကမၤအိၣ်က့ၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢမိၢ်ဟ်ဖဲဖုဟ့ၣ်သၢအဲၣ်သ့ၣ်အဂီၢ် ကီၤခဲအယီၤန့ၣ်လီၤ.
- နီၤ KHRG တၢ်ကစီၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး, သဝီဖိတဖၣ် နီၤသိးပဒိၣ်ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤဒီး နီၤတၢ်ပၤခိပနံၣ်တဖၣ် သုတလဲၤကဟ်ကွၢ်အဲၣ်သ့ၣ် တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်, သူဝဲကျဲၤအမ့ၢ် ဆုၤထီၣ်လိာ်ပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ်, ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီး မၤနီၣ်မၤလၢတၢ်ဂ့ၤတၢ်ကျိၤအကျဲတဖၣ် တၢ်လီၤတၢ်လီၤမံတအိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်အယီၤ အဲၣ်သ့ၣ်မၤအါထီၣ် တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤန့ၣ်လီၤ.
- KHRG ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲလၢ ဖဲသဝီဖိတဖၣ် ဖဲအဲၣ်သ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤကရၢကရိတၢ်ဒီး န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖဲတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး အပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဲၣ်သ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တၢ်တၢ်ဒီးအဲၣ်သ့ၣ်အမ့ၢ် ကဘၣ်မၤန့ၢ်လံာ်တၢ်ပျဲလၢပဒိၣ်ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤသ့ၣ် တဖၣ်အအိၣ်လၢကမၤတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ်, သဝီဖိတဖၣ်အတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၤဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ် တဖၣ်စ့ၤဝဲလၢ ကထီၣ်ဒါတၢ်မၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တိၢ်ကျဲၤတဖၣ် နီၤသိးကဒိသဒါက့ၤအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ, ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၣ်လဲၤလၢယုၤ ၅သီ, ၂၀၁၅န့ၣ်, ဖဲလၢဂီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွၢ်ထူၣ်ကီၢ်ချၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအစ့ၣ်တဘျီန့ၣ် ဟ်ဖျါဝဲဒၣ် ဖဲသဝီဖိတဖၣ်မၤဝဲတၢ်ထုကဖၣ်သၣ်ကမၤတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအါန့ၢ်ဒီး ၁၅၀၀၀ ဖဲ လၢဂီၢ်ကီၢ်ဆၣ်ကပိၤကပၤ ဟဲဟ်ဖျါအသးဖဲတၢ်ထုကဖၣ် သၣ်ကမၤတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအံၤဒီး ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်မ့ၢ်ဟီၣ်လၢတၢ်ထူးတၢ်တီၤတၢ်တိၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ်လီၤ. တချုးလၢယတနၤဖဲကီၢ်မ့ၢ် ခိပနံၣ် (ရတနာစိုင်းကောင်းမြတ်ကုမ္ပဏီ) ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပျဲလၢကမၤဟီၣ်လၢပနံၣ်အံၤလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယုာ်အိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်, တၢ်တဖၣ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးဒီးသဝီဖိ တဖၣ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအထွဲတပၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ် ကွဲးလီၤဝဲအမံၤလၢ လၢလၢဟ်ပူၤထီၣ်ဝဲတဖၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

ပုၤတၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ

“လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကမံးတံာ်တဖၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဒီးကမံးတံာ်တဖၣ်အံၤပုၤနီၣ်ဂီၢ်အိၣ်ဝဲ ၃၀ ဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၢ်န့ၣ်, ခိဖျါလၢခိပနံၣ်တဖၣ် တမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးဆိတၢ်ဒီးသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤဝဲတၢ်န့ၣ်ဟီၣ်လၢပနံၣ်ဘၣ်လီၤ. နီၤသိးတၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိးကကဲထီၣ်အဂီၢ် စ့ၣ်တီၤသၢစ့ၤပုၤဂီၢ်ပိာ်ဘျးစဲကရၢ (စစ်တောင်းသံစဉ်လူမှုကွန်ယက်အဖွဲ့) အံၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲာ်ကမံးတံာ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.”

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါတၢ်ကွဲးအိၣ်လၢ KHRG ပုၤတၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲ, လၢဂီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွၢ်ထူၣ်ကီၢ်ချၢၣ်/ပကိၢ်ကီၢ်ခိမ့ၢ်ထီၣ် (တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်လဲၤ လါနီၤဝုဘၣ် ၂၀၁၅န့ၣ်)

သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် ထီၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဖဲလၢအဲၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး ခိပနံၣ်ဒီးပဒိၣ်ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤ တဖၣ်အခါ, ခိဖျါလၢအဲၣ်သ့ၣ်မၤသကိးတၢ် နီၤကရူၢ်တဖၣ်အသိးအယီၤ, တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီတအိၣ်ဒီးသိးဒီးမၤတၢ်လၢအနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဂၤအသိး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယီၤလဲၣ်န့ၣ် တၢ်လၢတၢ်ဂ့ၤထီၣ်ပသီထီၣ်န့ၣ် လၢပုၤတၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်ခိတၢ်န့ၢ်ပၤအံၤ နီၤအမ့ၢ်တၢ်မၤတခါလၢအကဘၣ် ကဲဘျုးလၢပုၤတၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲကိးဂၤဒီးအဂီၢ်ဘၣ်, အါန့ၢ်အန့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးန့ၢ်ဆၢၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်သကိးအံၤ, ကတဲာ်ကတီၢ် ဒီးပၤသကိးအံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂၤအကၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဃုာ်ထီၣ်န့ၣ်အီၤတဖၣ်

- KHRG ထံၣ်ဝဲလၢပၤတၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်, ဒုးဆူၣ်ထီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကမၤဂၤတဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကတိၤန့ၣ်ဒီး တၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်ဒၣ် ဝဲအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ် ဒီးကသုမၤဘၣ်လိာ်ဖိးမံက့ၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအဟဲကဲထီၣ်အသးခိၣ်ဖျါ မ့ၢ်ကျါဝဲၤကွၢ် အတၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- KHRG ထံၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲကမံးတံာ်လၢလီၤကဝီၤပတီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဒီးသိးကတြီဆၢထီၣ်ဒါက့ၤဝဲ ခိပနံာ် လၢန့ၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်မၤသကိးတၢ်ဒ်ကရူၢ်တဖုအသိးန့ၣ်ပလၢာ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိတအိၣ်ဒီးသိးဒီး မၤတၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ်တဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်ဘၣ်ထီၣ်သတြီဒီး ၂၀၁၂ နံာ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ် ကရၢကရိဒုးအိၣ်အါထီၣ်ဒုသဝီကမံးတံာ်တဖၣ်ဒီးသိး ကဒိသဒါဒီးကတိၤန့ၣ်ဒီးက့ၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.



တၢ်ဂီၤဝဲအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အီၤဝဲ လၢယန့ၣ်အါရံၤ ၁၉၁၅, ၂၀၁၈ နံာ်, ဝဲဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤလိတခါလၢဘၣ်တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်လၢပစုပူၤ ကရၢ (တုံ့မြေကွန်ရက်), ကညီခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဒီး ပၤဂၤဝီဘျးဝဲကရၢ (KESAN), ဒီး ကညီဂၤဝီဘျးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) ဝဲၣ်ဝဲ---လီၤ ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ လီၤက ဝီပၤတၢ်တၢ်ဖိးလီၤကဝီၤ CBOs/CSOs တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် တၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပၤဟဲထီၣ်တၢ်မၤလိခဲလၢာ်အိၣ်ဝဲ ၂၀၀၈ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိအံၤ တၢ်ဟ့ၣ်အီၤဆူသဝီဖိလၢ တီအူဒီးဒိၣ်ဖးခိၣ်တဖၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂၤ ဒ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သဲးတၢ်ဘျး, တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ် သဲးပတြီတၢ်ဘျး (မြေသိမ်းဥပဒေ), စံာ်ပၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျး သဲးဒီး တၢ်ပၤဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကလီ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤဟိးဒီး ဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ် တသူအီၤဒီးဘၣ် (မြေလွတ်, မြေလပ်, မြေရိုင်း) တၢ်ဘျးသဲးသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆူကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ

- တၢ်မၤနီၣ်မၤယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျါအကျဲန့ၣ် ဒ်သိးကကဲထီၣ်ကျဲၤကျဲၤသန့လၢ ကမၤဂၤဒုးသဝီဖိတဖၣ်ဟံးတုၤဖိၣ်တုၤကန့ၣ်အါထီၣ် အဂီၢ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်, ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢဒီးလီၤကဝီၤပၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ် ကြးလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်မၤအပတီၢ်လၢလၢတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်-
 - က) ကဘၣ်ထီၣ်ယူထီၣ်ဖိး, ဟံၣ်ပနီၣ်ဒီးဟံၣ်ဂၢ်ဟံၣ်ကျဲၤ တၢ်ပၤဆူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အသန့ခံာ်လၢာ် ဒ်သိးကဒိသဒါ ပၤလၢဒီးန့ၣ် ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လၢအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သးတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးပၤလၢန့ၣ်ပၤဘၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒ်ပၤထူလံၤဖိပၤဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်အကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ခ) မၤဂၤထီၣ်ဒီးမၤရဲထီၣ်ဘၣ်ယး တၢ်မၤနီၣ်မၤယၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျါအကျဲ ဒီးလံာ်လံာ်တၢ်အုၣ်သးလၢအလိၣ်တဖၣ် ခိဖျါဟ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤဒီး ပၤပၤဆူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တဖၣ် ကအုၣ်အသးအါထီၣ်လၢတၢ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်အလံာ်အုၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒ်သိးဒီးတၢ်ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်တီတၢ်တြီအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီး လီၤကဝီၤပၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤတဖၣ်ကြးမၤဝဲဒၣ်-
 - က) ဟံၣ်လုာ်ဟံၣ်ပူၤ ဒီး ဟံၣ်ကဲကလုာ်န့ၣ်ဖိတၢ်လီၤဆိလိာ်သးတဖၣ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒီး ဒုးအိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ်, လၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ဒိၣ်ဆံးအါစ့ၤတၢ်ဘၣ်.
 - ခ) ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ် ပဒိၣ်ဝဲၤကျဲၤတဖၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် လၢကခံကွၢ်စိကွၢ်က့ၤ တၢ်မၤလၢအမၤတုာ်ဝဲတဖၣ်ဒီး သ့ဘျးရဲၣ် တၢ်ဂၤကီဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီး တၢ်မၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ်.
 - ဂ) တၢ်ဒုးလိၣ်ထီၣ်ဖးထီၣ် ကီၢ်ပယီၤတၢ်သူဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျး, ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျးဒီး ၂၀၁၅ နံာ်

တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိၣ်ယၤန့ဆၢၣ်အကျိၤအကျဲတဖၣ် အကံၢ်ကဆူၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ဒီး မၤဂ့ၤထီၣ်ကျိၤကျဲလၢ

- လီကဝီသဝီဖိတဖှ်အတၢ်စုတုၤခိၣ်တုၤဆူတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီတဖှ်အကျါအကျဲ, လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် လီကဝီပတီၢ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဝဲၤကျါမိၢ်ပှၢ်တဖှ်ကဂ့ၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ကြးမၤ-

က) မလီတံတံဘျီဟီဒ်ခိင်ကပံတံဘဉ်ကံဂုဏ်အကျိအကျဲတဖဉ်ကြးအိဉ်သုဉ်လီအသးတုလီလ၊ လီကစီပုတဝါပတီဒီး ကြးသုဉ်ထီဉ်အသးခီဖျိ ပုထုလံဖိတံပာဆုဟီဒ်ခိင်ကပံအသနူန့ဉ်လီ.

ခ) ကိပ်ပယီပုဂံဝိဇ္ဇာဃာဒိဗ္ဗာန်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကတစ်လိုင်ဖိဒုလိင်အသင်း (FPIC) တာသိပ်တာသီအမိပ်ပုဂံတဖန်အင်္ဂါနဲ့ တာကဘာ်ဟုင်အါထိပ်တာသချွဒီးတာသုတာဘာ် ဒီးတာပီးတာလီလကဘျါရုံတာဘာ်ကံဂုင်သုင်တဖန်နဲ့လီ။

ဂ) မၤဂ့ၤထီၣ်လီၢ်ခၢၣ်သးကမံးတံၢ်အတၢ်မၤအတီၤပတီၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်က့ၤသမံသမိးစံၣ်ပွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်အဂ့ၤအဂၤတဖၣ်
ခိဖျါ-

၁) ကရကရိလီဟုတ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၤဟံၤဆူၣ်သဝီကမျိၤတဖၣ် ဒ်သီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲလၢကဘၣ် ကွဲးလံာ်ပတံထီၣ် တၢ်ဆူကမံးတံာ်အအိၣ်လၢကျဲးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂) မလီတံလံကမံးတံတဖုအံကဘဉ်ပာ်ဖျါထီဉ်တံဂုာ်တံကျါဒီး ဟ့ဉ်တံဂုာ်တံကျါဆူပုယုထီဉ်တံဖိ (ပုတိဉ်ထီဉ်လံာ်ပတံထီဉ်တံတဖဉ်) အအိဉ်ဘဉ်ဆာဘဉ်ကတိာ်ဒီးချုးဆာချုးကတိာ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

၃) သူတို့ထိပ်ကမ်းတံတဖုအံ့အကံအစီ ဒ်သီးကမတော်သမံသမီးယိထံတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအတိအကြၢ်ဒီး အကံအစီအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄) မာလီတံဘဉ်ဃးတံဟံးဆူဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ကပံတံဂံသ့ဉ်တဖဉ်တံကဘဉ်ဘျါအီၤလၢလီၢ်ကစီၤပတီၢ်, နီတံရဲဉ်တံကျဲအိဉ်ဟ်အီၤအသိး.

- မလ္လာထိုင်ကုကျလလီကဝီသဝီဖိတဖှ် အတၢ်စုတုၤခိၣ်တုၤဆူတၢ်ကဟ်ဖျါထီၣ်ဘၣ် အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်တဖှ်အကျိၤအကျဲၤ, လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်လီၤကဝီပတီၢ်ဒီး တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆၢတၢ်တၢ်ဝဲၤကျိၤမိၢ်ပှၢ်တဖှ်ကဂ့ၤ ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ကညိဒီးကလုာ်စၢ်ဖှိၣ်ကရၢကြးမၤဝဲ-

၁. ပုဂံဝိဇ္ဇာယာဓိကမံတံလကညိဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရားအိပ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် ကဘၣ်မုၢ်ဒ်ကျတဘိလၢအဘျါရဲစၢၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်န့ၣ် လီၤ.

၂. မာလီတံကမံးတံာ်အံၤ တံာ်ကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်လၢအဖိးမံလိာ်သးဒီး ဖဲရံဉ် (ပဲရံဉ်) တံာ်သိဉ်တံာ်သီမိာ်ပှၢ်တဖဉ်.

၃. ကရ၊ကရိ တာ်လီၤဟ့ၣ်တာ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဆူၣ်သဝီကမျာ်တဖၣ်အအိၣ် န်သိးဒီးကမျာ်သ့ၣ်တဖၣ်ကသ့ၣ်ညါဝဲလၢကဘၣ် ကွဲးလံာ်ပတံထီၣ်ဒီးယုထံၣ်လိာ်သးဒီး ပှၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ကမံးတံာ်သုလၢကျဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

- လာတာကမဂုဏ်ထိုက်ပာဘဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ကပံာ်အတာ်ဘဉ်တာ်ဘာအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိဉ်ကြးမၤဝဲဒ်အမှ်-

၁. တာ်ကဘၣ်ထုးကွံာ် ၂၀၁၇နံၣ် တာ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သဲစးပတြိၤတာ်ဃျါဒီး ဟ့ၣ်တာ်ပျဲလၢထံကီၢ်ဒီးဘ့ၣ်တာ်သူဟီၣ် ခိၣ်ကပံာ်ကီၣ်ကးကရၢလၢ ကဆဲးမၤအတာ်ဖိးတာ်မၤဘၣ်ထွဲဒီးတာ်ကွဲးဆိတလဲက့ၤ ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တာ်သိၣ်တာ်သီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ဃျါလၢတာ်သူအီၤခဲအံၤတဖၣ်န့ၣ်. မ့ၢ်တာ်ဃျါလၢအမၤဘၣ်ဒိက့ၤပှၤထူစံာ်ဖိတဖၣ်ဒီး ခိၣ်ပှၤတဖၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ကဘဉ်ထုးကွံာ် ၂၀၁၇နီၣ် သဲစးပတြၢ်တၢ်ဘျၢလၢ တၢ်ဆှၢန့ၣ်ဃုထီၣ်လၢတၢ်ကဘဉ်ဘဉ်ဆိတလဲကွံာ် ၂၀၁၂ နီၣ် စံာ်ပွဲၤဟီၣ် ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျၢနီၣ်ဂံၢ်အဆၢဖိ (၃၇) (က) လၢတၢ်ဆှၢန့ၣ် လၢတၢ်ကဘဉ်ဘဉ်က့ၤတၢ်ဘျၢအံၤန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အိးထီၣ် ကျဲလၢတၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်ခိခိၣ်ပှၤတဝၢလၢအဆၢအကီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

၃. တာ်ကဘၣ်ထူးကွံာ် ၂၀၁၇နံၣ် တာ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သဲစးပတြီၤတာ်ဘျၤ အတာ်ယုထီၣ်လၢ တာ်ကဘီၣ်ဘၣ်က့ၤ ၂၀၁၂နံၣ် တာ်ပၤဆုၤဟီၣ်ခိၣ်ကလီၤ, ဟီၣ်ခိၣ်လီၤဟံးဒီးဟီၣ်ခိၣ်လၢတာ်တသူအီၤဒီးဘၣ် အတာ်ဘျၤန့ၣ်လီၤ. တာ်ဘျၤနီၣ်ဂံၢ်အဆၢဖိ ၂၂ ဒီး၂၇ လၢတာ်ဆုၤန့ၣ်အီၤလၢတာ်ကဘီၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤ, တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၤလၢတာ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လီၤစ့ၤအဖီခိၣ်, ဟ့ၣ် စ့ၢ်ကီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတာ်ကလိာ်ဘၤလိာ်ကွီၢ်ခိၣ်ပှၤတဝၤလၢအဆူၣ်အကိၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- တာ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်တာ်သ့ဟံးမူဒါအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်, ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိၣ်ကရၢ မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤတဖၣ်ကြး-

၁. မအူရ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤအကျဲလၢကတြိဆၢထီၣ်တၢ်အိၣ်ကဘျးအိၣ်ကဘျးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဖးလၢဆိး.

၂. အၢၣ်လီၤသးဒီးဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၤတၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်သး တၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဖးလၢ်ဆိး ဒ်သဲးသန့အကျါအကျဲအသိး.
၃. ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ကီၢ်ပယီၤတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျးဒီးမံၤရှၢၣ်လၢကန့ၢ်လီၤသမံၤသမိးယုထံၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်သးဒီးတၢ်အိၣ်ကဘျးကဘျးပၣ်ယုၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်.
- တၢ်ကဘၣ်မၤလီၤတၢ်လၢတၢ်မၤမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်တၢ်ဂၤထီၣ်ပသီထီၣ်ဘျးစဲအတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်အံၤ,သုတဒုးအါထီၣ်တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤတၢ်ဘျးလီၤကျိၣ်စုဒီးမံၤရှၢၣ်ကြး -
 ၁. ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကတိၤအခီပညီၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲးဒ်အမုၢ် “စုကဝဲၤတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ”.
 ၂. ကဘၣ်မၤဂၤထီၣ်ဒီးမၤအါထီၣ် တၢ်ထံၣ်လၢအရဲအပျီဘၣ်ထွဲ တၢ်ဆၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ဟဲဘျးလီၤကျိၣ်စု မဲ “စုကဝဲၤတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ”တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
 ၃. အလီၤအိၣ်လၢပှၤဟဲဘျးလီၤကျိၣ်စုတဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်လီၤယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဆိ စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘၣ် တၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်လၢအလီၤဘၣ်ယီၣ်ဘၣ်ဘီတဖၣ် အဂ့ၢ်အကျါလီၤတၢ်လီၤဆဲး, တချုးဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကဘျးလီၤကျိၣ်စုဆူ “စုကဝဲၤတၢ်ဘၣ်ဂံၢ်ဂုၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ” တဖၣ်အပူၤဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤပူၤမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤဒုးယၢ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤကျိၤကျဲၤလၢအဂ့ၢ်ကတၢ်တဖၣ် တၢ်ကလူၤပိာ်မၤထွဲအီၤကတုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးလၢကီၢ်ပယီၤပူၤအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဒီး ကညီၤဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်ကြး-
 ၁. တၢ်ကဘၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်ဘျးအတၢ်မၤတကီၢ် ဒ်သိးဒီးကဘၣ်လိာ်ဖိးမံၤလိာ်အသးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါၣ် တၢ်မၤကျဲၤအတီၤပတီၢ် ဘၣ်ထွဲတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးအကျိၤအကျဲတဖၣ် လၢတၢ်လူၤမၤပိာ်ထွဲအီၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤ, ခီဖျိ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျ (FPIC) တၢ်န့ၣ်ကျဲဒီး ဒ်ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢတၢ်န့ၣ်ကျဲ ဘၣ်ထွဲတၢ်မၤမုၢ်ကျါဝဲၤကွၢ်ဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဝီၤဒုးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - က) ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအရဲဒီးချုးဆၢချုးကတီၢ်.
 - ခ) တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးလၢအိၣ်ဒီးအခီပညီၤ ဒီးတၢ်ကဲဘျးကဲဖိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး.
 - ဂ) တၢ်ဘျးရဲတၢ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်ထံး အကျိၤအကျဲတဖၣ်ကဘၣ်မုၢ်ကျိၤကျဲလၢပှၤလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်ဟံးတုၤဖိၣ်တုၤ.
- ဖဲပုၤသဝီဖိတဖၣ် ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အခါ, တၢ်သုတမၤန့ၢ်အိၣ်ယီၣ်အဝဲသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သုတမၤဆူၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်, ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ကြး-
 ၁. ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်ကဘၣ်မၤပိာ်ထွဲ ဒီးမၤလီၤတၢ် ဒ် ၂၀၁၆န့ၣ် သဲးတၢ်ဘျးလၢအဘၣ်သးဒီးတၢ်ရိၢ်ဖိၣ်ထီၣ်သးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Peaceful Assembly Law) အပူၤန့ၣ် ကဘၣ်မၤလီၤတၢ်န့ၢ်စၢၤပုၤသဝီဖိတဖၣ် ကရၢကရိထီၣ်သးဒီး ပၣ်ယုၣ်လၢတၢ်ဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သး လၢတၢ်ယုတၢ်ဖိးအပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် တလိာ်မၤန့ၢ်တၢ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
 ၂. ၂၀၁၆န့ၣ် အတၢ်ဘျးလၢအဘၣ်သးဒီးတၢ်ရိၢ်ဖိၣ်ထီၣ်သးလၢတၢ်ယုတၢ်ဖိး ဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်ရိၢ်ဖိၣ်ဟးပိာ်လိာ်ခံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤသဲးတၢ်ဘျး (Peaceful Assembly and Peaceful Processions Law)အပူၤ လၢအဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်သုမီၤစိရိၤသန့သ့ (တၢ်သုတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးသ့) ဒီးအတၢ်အိၣ်ဖျါလီၤတၢ်လီၤဆဲးရဲၣ်ပျီပျီဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ထူးသံထူးကွံာ်အီၤလီၤ.
 ၃. ထုးကွံာ် ၂၀၁၈န့ၣ် အတၢ်ပတံထီၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဘၣ်က့ၤ ၂၀၁၆န့ၣ် တၢ်ရိၢ်ဖိၣ်ထီၣ်သးလၢတၢ်ယုတၢ်ဖိး ဒီးပုၤဂီၢ်မုၢ်အတၢ်ရိၢ်ဖိၣ်ဟးပိာ်လိာ်ခံၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤသဲးတၢ်ဘျးတဖၣ်. သဲးတၢ်ဘျးနီၣ်ဂံၢ်လၢ တၢ်ပတံထီၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ဘၣ်က့ၤတဖၣ်, မုၢ်န့ၢ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကဘၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ် ကမၤစ့ၤလီၤစ့ၤကွံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိ, လီၤဆိဒ်တၢ်ပုၤသဝီဖိတဖၣ်လၢကဟံးဖျါထီၣ်ဘၣ်အကလုာ် ဒီး အတၢ်ဘၣ်ယီၣ်အဂီၢ်အဂံၢ်အဘါန့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤအပူၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီသဒါလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်, ကညီၤဒီကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢဒီး ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ်ကြး-
 ၁. ပတုာ်ကွံာ်တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ် ပုၤလၢအမၤတၢ်လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိ ခီဖျိမၤစၢၤဝဲဒီး ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢလီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါတဖၣ် အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၤဒုးယၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
 ၂. ဟံၣ်နီၣ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးသဝီကမံးတံာ်လၢပှၤလီၢ်ကဝီၤဖိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတဖၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကတဲစၢၤတၢ်လၢသဝီဖိတဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆူခိပ်နံၣ်လၢအမၤတၢ်ဖဲကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်

- ကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ ခိဖျိတၢ်သူတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ကျဲၤသန့ တၢ်သးလိာ်အသးအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဧးပုၤလိာ်ကဝီၤဖိတဖၣ် သူဝဲပုၤထူလံၤဖိတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အကျဲၤသန့အါအါဂီၢ်ကိၢ်အဖီခိၣ်, ခိပ်နံၣ်လၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်လၢ ကနုာ်လီၤမၤမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤ ကွၢ်တၢ်မၤဖဲကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်အဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်ဧးလဲၤဟီၣ်ခိၣ်လၢအတၢ်ဖဲတၢ်မၤတဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်ကြးလၢ-
 - ၁. မၤတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါလၢကနုာ်ပၤဘၣ်ယး ပုၤထူလံၤဖိအတၢ်ပၤဆုၤဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်သန့အကျိၤအကျဲၤ ဧးပံာ်ပနီၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ကစၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ တၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်ဒ်သဲ စးတၢ်ဘျုးအသိး ဧးဒ်ပုၤထူလံၤဖိတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ကပံာ်သန့အကျိၤအကျဲၤခံာ်တၢ်လၢတဖၣ်.
 - ၂. လူၤပိာ်မၤထွဲထံၣ်ဂ့ၤကိၢ်ဂၤတၢ်န့ၣ်ကျဲၤအကျိၤအကျဲၤလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးအဂ့ၤတဖၣ်, ယုာ်ဧးထံၣ်ဂ့ၤကိၢ်ဂၤကျိၣ်စ့ၣ်ဝီတၢ်ကရၢ ကရီ (International Finance Corporation-IFC)အတၢ်မၤကျဲၤသန့တဖၣ်, ဧးန့ၣ်လီၤမၤတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ယးခိၣ်ယၢၤန့ဆၢၣ် ဧးပုၤဂ့ၤဝီတၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးအတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်.
- တချုးလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်, ခိပ်နံၣ်တဖၣ်ကြးမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ် တဲသကိးတၢ် ဧးလိာ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိတဖၣ်ခိဖျိလူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိဧးတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်သးလၢအသဘျူ (FPIC) တၢ်န့ၣ် ကျဲတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်-
 - ၁. မၤဆိတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိး, ဒ်သးတၢ်ကပာ်သူၣ်ဟံးသးလိာ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိတဖၣ်အတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီလၢဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ တဖၣ်, ဖဲတချုးလၢတၢ်စးထီၣ်မၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်ဒ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ၂. ဟ့ၣ်နီၤလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ထွဲညါန့ၢ်တၢ်မၤတၢ်တီၢ်ကျဲၤ, အကွၢ်အဂီၢ်, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဒိၣ်အထီ, တၢ်တီၢ် ကျဲၤအတၢ်အိၣ်သးလၢအခံ က့ၤသ့, တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဟီၣ်ကဝီၤအလဲၤအထီအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ကျိၣ်လၢပုၤလိာ်ကဝီၤဖိတဖၣ်န့ၢ်ပၤဘၣ်သ့ ဧးဘၣ်လိာ်ဖိးဒု လိာ်အသးဧးလိာ်ကဝီၤဖိတဖၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိးတၢ်ဧးလိာ်ကဝီၤန့ၣ်သဝီဖိကိးက တီၢ်ဒ်အပူၤ ကဘၣ်မၤနီၣ်မၤယါတၢ်ဂ့ၢ်လၢလိာ်ကဝီၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ ဒ်သးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်အဂ့ၢ်အပျီဧး တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဘၣ်သးပတီၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤန့ၣ်လီၤ.
 - ၃. ကရၢကရီတီခိၣ်ရိာ်ဝဲ ပုၤလၢညါန့ၢ်တၢ်ကွၢ်ကပာ်ကွၢ်အီၤလၢတၢ်မၤဆၢကတီၢ် ပၣ်ယုာ်ပိာ်မ့ၢ်ဧး ကလုာ်န့ၣ်ဆံးတဖၣ် ဒ်သးအဝဲ သ့ၣ်ကနုာ်လီၤပၣ်ယုာ်ပိာ်ဂီၢ်လၢတၢ်မၤတၢ်ဆၢတၢ်အပူၤ.
 - ၄. ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အီၤဆူလိာ်ကဝီၤကမျၢၢ်ဖိတဖၣ်အအိၣ်ဧး ဒ်သးကဘၣ်လိာ်ဖိးမံးဧးသဲစးတၢ်ဘျုး အဂီၢ် ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိးဧးကမျၢၢ်ဖိတဖၣ် လၢအအိၣ်ဧးတၢ်ကဲဘျုးကဲဖျိလိာ်တၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.
 - ၅. လၢတၢ်မၤလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ဖိာ်တၢ်ဖျါယာ်ဧးတၢ်ဆိၣ်သနံးတဖၣ်သုတအိၣ်တဂ့ၤန့ၣ်ကဘၣ်မၤလီၤ တံာ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤက့ၤစ့အိၣ်လိးဆူထံၣ်ဖိကိၢ်ဖိလၢအဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ခိဖျိတၢ်စုလိာ်ခိၣ်ခိၣ်ဟးဂီၢ် ဧးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်လီၤမၤတဖၣ်န့ၣ်, ခိပ်နံၣ်တဖၣ်ကြး-
 - ၁. ကဘၣ်ဟံးထီၣ်မူဒါဧးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤပုၤလိာ်ကဝီၤကမျၢၢ်ဖိလၢ အတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲတၢ်မၤဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးခိဖျိတၢ်မၤတၢ်ဂ့ၤ ထီၣ်ပသီထီၣ်တၢ်တီၢ်ကျဲၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိလၢအကဲထီၣ်အသးလၢန့ၣ်ယံာ်လၢထၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ၂. ကဘၣ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ်ဧး ပုၤတဝါလၢအဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးတဖၣ် ဒ်သးတၢ်ကဆၢတၢ်ဟံးပနီၣ်ဧး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ် က့ၤတၢ်ဟးဂီၢ်အလုာ်အပူၤအကျိၤအကျဲၤ လၢအလၢအပျဲၤဧးကၢကီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ဆိကမိာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ် က့ၤတၢ်အလုာ်အပူၤလၢကျဲၤလၢအသီ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိး, ဟ့ၣ်ကၣ်က့ၤဟီၣ်ခိၣ်လိာ်အသီလၢအလုာ်အပူၤကၢကီၣ် ထဲးသးလိာ်အသး မ့တမ့ၢ်ကျဲၤအဂၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်လုာ်တၢ်ပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ၃. ဘၣ်ထွဲဧး တၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိးဧး တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤတၢ်ဘၣ်ဒ်ဘၣ်ထံးအလုာ်အပူၤတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ ခိပ်နံၣ်ဧးသဝီဖိလၢအတူၢ်ဘၣ် တၢ်တဖၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တၢ်ဝဲတဖၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤလၢအဖိးမံးဧးသဲစးတၢ်ဘျုးဧး တၢ်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲမၤလၢပျဲၤအီၤ န့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိးလၢကျဲမနုၤဒီးကၢကီၣ်ထဲလဲၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤအီၤ ရဲၣ်ပျီၣ်ပျီၣ်ဒီးတီၢ်လိၤဝဲဆူပုၤတဝၢက မျၢၢ်ကိးဂၤအဂီၢ်.
၅. တၢ်ဟ့ၣ်က့ၤစ့အိၣ်လိးတဖၣ်န့ၣ် တဘၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤလီၤမၤကွၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တမၤတၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိၣ်သကိးတၢ်ဒီးလီၢ်က ဝိၤပုၤတဝၢဖိလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဖျိဖျိဖျါဒီးအတီၢ်အတြၢတဂ့ၤအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
၆. သဝီဖိတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လိာ်စ့အိၣ်လိးလၢအတကၢကီၣ်, တလၢပုၤဒီးတတီၢ်တလီၤဘၣ်တဖၣ်ဒၣ်လဲၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်လိာ်ဟံးန့ၣ်စ့အိၣ် လိးအံၤအဖိခိၣ် သုတမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်ဆိၣ်ခံဒီးတၢ်မၤပျံၤအယိတဂ့ၤအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဆူလီၢ်ကဝီၤဒီးထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိလၢအမၤတၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ် အဂီၢ်

- ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိဒီး ကမျၢၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကြးဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သုအပီးအလီဆူသဝီဖိတဖၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်-
 ၁. ဒ်သိးကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ယးဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဘျၢသဲးတဖၣ်.
 ၂. ဒ်သိးကမၤလိန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်သးအဂီၢ်.
 ၃. ဒ်သိးကန့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ယး တၢ်တီၣ်ထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူလီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤပတီၢ် ဒီးဆူပုၤလၢအအိၣ်ဒီးမူဒါလၢကစံၣ်ညီၣ်တၢ်တဖၣ် အအိၣ်ဒ်လဲၣ်.
- ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိဒီး ကမျၢၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကြးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤန့ၣ်သဝီဖိအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အတၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤ လၢအလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်ဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် ဒ်သိးအတၢ်ဂဲၤလိာ်ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢအဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အခွဲးအယာ်တဖၣ် အဂံၢ်ကဆူၣ် ထီၣ် ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကျိၣ်စ့ဂ့ၢ်ဝီ, တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်, ဒီးတၢ်န့ၣ်ပၢၢ်ဘၣ်ယးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိဒီး ကမျၢၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကဘၣ်ဟံးန့ၣ်ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီးကမံးတံာ်လၢန့ၣ်သဝီဖိဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ လၢကတဲခဲးန့ၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ကြးမၤစၢၤစ့ၢ်ကိးဝဲလီၢ်ကဝီၤဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိဒီးကမျၢၢ်အတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ခိဖျိကျိၣ်စ့ဂ့ၢ်ဝီ, ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲတဖၣ်ဒ်သိးဒီးကမၤအါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အကံၢ်အစီလၢ ကဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤက့ၤပုၤတဝၢအတၢ် ဂဲၤလိာ်ကတိၤန့ၣ်ခဲးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.



Livelihoods and Food Security Trust Fund



ကညီဂွါဝိခွဲးယာ်ကရူအံ၊ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီး မ့ၢ်ဝဲလီၤကဝိကရၢသဘူတဖုလၢအအာၣ်လီၤ ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢကမၤဂ့ၤထီၣ်ပှၤဂ့ၤ ဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ခိဖျိမၤနီၣ်မၤယၤသဝီဖိတဖၣ်အကလုာ်, ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဖဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢကမၤန့ၢ်, ဗုန့ၢ်ပှၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိအခွဲးအယာ်အကီၢ်ဒီး ဟံၣ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးသဝီဖိတဖၣ် ငံသးကမၤဂ့ၤထီၣ်အဖဲသ့ၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ် လၢကဒီးသးလီၤအနီၢ်ကစၢ်သးလၢတၢ်မၤပ ယွဲတဖၣ်အဆီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢပဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ရၢလီၤအီၤသကုၤဆးဒးလၢဟီၣ် ခိၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နယုထံၣ်သ့ၣ်ညါပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဖျါဝဲဖဲ www.khrg.org အပှၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.